

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca 23 sz.
Telefon 110.

Társadalmi napilap.
Felelős szerkesztő: Kőlcze Károly dr.
Szerkesztő: Buszek Béla.

Előfizetési árak:
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Vidékre postán küldve 1 K.
Egyes szám ára 2 fillér.

A szekularizáció.

Brassó, 1911. okt. 17.

IV.

Azzal a mondással is könnyen lehet számolni, hogy az iskolák fenn-tartására kapta az egyház a vagyonát s mert ma az állam végzi az iskoláztatást, tehát vegye el az állam az egyházi vagyont. Először is mint már mondtuk, az egyházi személyek eltartására, a templomok, plebániák jókarbantartására, az istentisztelet fényének emelésére leti adományozva az egyházi vagyon, nem pedig katonatartásra, sem pedig iskolák létesítésére. Hogyan is gondolhattak volna az iskolák szükségleteire azok a királyok és nagyvagyonu urak ezelőtt több száz esztendővel, amikor a legelőkelőbb urak sem tartották szükségesnek, hogy írni olvasni tudjanak. De még ha így volna is, akkor sem igaz, hogy ma az állam végzi a tanítást. Hiszen ma még mindig sokkal több iskolájuk van a felekezeteknek, mint az államnak. Az összes 16.618

elemi iskolából 7247 római és görög katolikus s mindössze 2153 az állami. A gimnáziumok között 35 az állami és 45 a katolikus. Tanítóképző van 27 állami és 67 felekezeti.

De meg azután nem is vagyunk hajlandók elismerni, hogy az iskoláztatás, a tanítás joga, kizárólag az állam tulajdona volna. Egyáltalában nem. Nagyon is érezzük és valjuk, hogy az iskolákra annyi pénzt, egyházi és magánpénzt kell fordítanunk, amennyi csak kitelik tőlünk, mert ha az iskolákban nem fog keresztény szellem uralkodni, ak or azhamarosan kivész az életből is.

Sem a mult, sem a vagyon eredete, sem rendeltetése, sem jelenlegi felhasználása nem ad tehát semmiféle jogalapot a szekularizációs törekvéseknek. Nemcsak az igazságot sértik ezzel, hanem ellenkeznek az egész magyar jog- és alkotmányrendszerrel. Günther Antal volt igazságügyiminiszter, most a legfőbb bíróság elnöke, tehát a kérdés megítélésére igazán hivatott egyén, azt mondja egy munkájában (A katolikus vallás-tanulmányi és egyetemi-alapok), hogy „az egyházvagyont tulajdoni erősségében

megingatni annyit jelent, mint a magyar alkotmányjog egyik sarokszlopát és a magyar vagyonjog biztonságát egy csapással megdönteni.“

Legyen elég, amit az egyházi vagyon elvételeinek hamis ürügyeiről mondtam. Hiszen kétségtelen dolog, hogy éppen azok, akik a kérdést felvetik és felszinen akarják tartani, maguk legjobban tudják, hogy az igazsággal és joggal leszámoltak. A csatába az erőszakot akarják vinni és a mesterségesen felköltött birvágyat. Rámutatnak az egyházi vagyonra, mint Judás egykor Magdolna alabastromszelencéjére és azt mondják: nem jobb volna eladni és árát a szegények között szétosztani. De mint Judás, aki a pénzt kezelte, elsősorban magára gondolt, úgy ők, akik szintén a pénzt kezelik Magyarországon elsősorban magukra gondolnak. Mert mi is történhetnék az elfoglalt egyházi vagyonnal? Vagy szétosztanák arányosan, mondjuk mindenki között s akkor a 19 millió embernek a közel 2 millió holdból jutna egy tized hold. Vagy kiosztanák csak a 12 millió katolikus között akkor jutna egy tized és még egy feltized. Nem is osz-

András napján.

Írta: Dr. Kisgyörgyné, Hitter Etelka.

III.

Szegény anyám! Te azt hiszed álmodozom, pedig ki tudja látsz-e többé élve? Hátha felébred rablóm, mielőtt leszállana a földre, vagy pedig a toronyig visz s onnan a levegőbe lép velem!

Elszántam magam a halálra. Gondolatban bucsut vettem mindazoktól, kikhez valami emlék, szeretet fűzött.

Már a templom melletti háznak a tetjén voltunk.

Egyszer csak elkezdett ütni az óra a toronyban.

A hangok hallatára megrezsent s jobban magához szoritott.

Hah! — mondá — jön az apád — — — — — hogy cseng a sarkantyuja a templom tetjén! De nem ér el — — — — — s őrtült sebes-

séggel szökött át egyik fedélről a másikra, míg nem a házak megszűntek.

Egy utca vezetett keresztül a házak között.

Itt megállott egy pillanatra.

Az utcánjárók beszédét tisztán értettem. Próbáltam magam kiszakítani a karjaiból, de nem volt erőm még most sem. Ő is figyelmes lett a hangokra s már azt hittem felébred — de ellenkezőleg még jobban feiriadt.

— Fussunk — — — — — fussunk — — — — — mondá üldöznek, elfognak — — —

Azzal átakart ugrani a tulsó soron levő házra — de nem érhetette el.

Leestünk.

* * *

A szobaleány eszméletlen állapotban talált meg reggel az ágyam előtt. Az álom hatása alatt kiállott izgatottság, félelem, beteggé tett.

Orvost kellett hívni. A holdkóros lakott legközelebb. Apám őt hívatta.

Azt mondják, az anyám ellenkezett: Egy álomjáróra bizzuk a beteg leányunkat —mondá.

Hát még ha tudta volna, hogy miatta lettem beteg!

Az apám ekkor nevetve beszélte, hogy a barátjai fogták az orvosra, hogy holdkóros, amiért minden este feljár a toronyba csillagokat vizsgálni. Mi a távcsövet rudnak néztük a kezében.

Tréfáltak vele s az orvos nem bánta.

Hanem azért engem úgy meggyógyított, hogy már farsangon olyan lakodalomban voltam, ahol én voltam a mennyaszony s az orvos a vőlegény.

Két barátnömet hívtam meg koszoruslányoknak.

Egyik vőlegényével — egy huszártiszttel, a másik pedig Endrével tanuskodott az esküvőnkön.

Meg is jegyezte a huszártiszt jegyese,

tották fel sehol az elfoglalt egyházi vagyont, hanem eladták, mondván hogy majd az árát fogják népjóléti célra fordítani, pl. az agkori biztosításra. Ezt tették pl. Franciaországban. Eladták az ezer milliót érő egyházi vagyont. Az eladási és kezelési költségek felemésztették az egész eladási árt. Nem jutott egy fitying sem az agkori biztosításra, ellenben jött helyette néhány millió új adó, amelyet a katolikus iskolákból lett állami iskolák fenntartására kellett kivetni.

Nem a jog fog dönteni abban a harcban, amelyet vagyonunkért előbb — utóbb meg kell vívnunk, hanem az, hogy ki lesz erősebb, mi-e, akik védjük a magunkét, vagy akik elrabolni akarják.

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal

Ismét panasz!

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Ismerve b. lapjának irányát, kérem, méltóztassék az alábbi panaszos soraimat közzétenni.

Nemrég a Kolostor utcában, egyik helybeli cég részére ács munkálatokat végeztem. Reggelizés közben a kőművesek durván rám támadtak és azt követelték, hogy iratkozzak be a demokraták szakszervezetébe, mert különben nem dolgoznak velem. Én felhívásukra tagadólag válaszoltam, mire megkezdődött a csúfos hajsza. Mikor mellettem elhaladtak, a baglyok módjára uhogtak és a medvékhez hasonlóan bögték. Láván azonban, hogy inzultusaikra nem hederíték, ebéd közben már komolyabban kezdtek kötekedni s csak amugy röpitették felém a „keresztes pók” és hasonló kitételeket. Ezt is eltűrtem. Másnap azonban már drasztikusabb eszközökhöz folyamodtak. Téglát és bádögvedret dobáltak utánam és sajnos, de nem akadt senki, ki a védelmemre kelt

— Csak mese az Andrásnap i álom, mert én kétszer egymásután Endrét láttam s mégis máshoz megyek férjhez.

Tavasszal aztán ők is egybekeltek. Egy félévre az esküvőjük után berendelték az urát Boszniába csatázni. A neje követte.

Később Endre is megnősült. Elvette a másik leányt. Három évig éltek együtt; ekkor az asszony tüdővérszt kapott és meghalt.

Endre vigasztalhatatlan volt.

Tíz év múlva hazajött a huszártisztné Boszniából — — — özvegyen. A csatában nem esett el a férje s most véletlenül a saját fegyvere okozta halálát.

Addig vigasztalták egymást Endrével, amíg egyszer azt hallottuk, hogy Endre nősül, e'veszi az özvegyasszonyt.

(Vége.)

volna. Hogy ezek után mi a véleményem a demokrata hősök harcmódoráról, azt megértheti minden józanon gondolkodó munkástársam. Annyi azonban tény, hogy se a kőművesegéd urak hepciáskodása, se a vezetőség feni harcmódora el nem tántoríthat engem Istentől és hazámtól s ha keresztény elveim mellett a felvilágosult demokrata urak mesterkedése miatt Brassóban nem dolgozhatom, mégse fogok veres zászlójuk alá szegődni, hanem inkább kész vagyok a vidéken nyomorogni, hol a demokrata erkölcsök még nem burjánzóznak fel.

Szükségesnek tartottam esetemet a nyilvánosság elé hozni, hogy kiki tisztán láthassa a veres elvtársak fenkölt gondolkodását.

Maradok a tekintetes Szerkesztő urnak —

Brassó, 1911. október hó 19-én.

Balogh József.
ácsmester.

Készséggel adtunk helyet e panaszos soroknak, mert reméljük, hogy sokaknak okulására fog szolgálni és belátja a munkás osztály értelmesebb része, hogy a szociális kérdést nem a vörös elvtársak fogják megoldani, hanem az a még gyermekkoriát élő tábor, melynek jelvénye a kereszt jel-szava a tisztas munká!

Üzletáthelyezés.

Atulírott teljes tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **kristály gőzmosódat**, helyszűke miatt

Kapu-utca 60 sz. a.

helyeztem át

s a kor igényeinek megfelelőleg géperőre rendeztem be.

Szíves pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel
Meixner Sándor.

Csodatevő Mária.

Csodatevő Mária szobraink nekünk magyaroknak nagyon sok helyen vannak. Most október havában, mely hó Mária tiszteletére van, sokan a legbuzgóbb imában fordulnak Istenanyjához, hogy égi közbenjárásával Szent Fiánál könyörgéseiket meghallgattassa. Mind nagyobb számmal keresik fel ama helyeket, melyeket Szűzanyánk a maga hathatós pártfogásával a keresztény hívők zarándok helyévé avatott.

Pozsony határában is, egy kies domb oldalán, a legszebb sétányok közt nyert elhelyezést a Mária szobor. Ide, erre a hegyoldalra vetődött egy alkalommal egy ifju, ki megfélekedvén magáról és Isten iránt való kötelességeiről, zsebében a gyilkos fegyverrel indult utolsó útjára. A boldogságos Szűz szobra előtt vezetett útja s mikor ép folyton a legsötétebb bűnön törte a fejét, mert életében egyetlen lépése sem sikerült, ép akkor pillantotta meg a csodatevő Mária Szobornak jóságos tekintetét. A

szemeknek találkozása, a Mária kép angyali tekintete annyira megdöbbenetete és gyávává tette ezi az ifjut és annyira hatott rá, hogy gyilkolásra kész fegyverét eldobta s buzgó imádságban tört ki és kérte a jóságos Mária pártfogását, hogy legalább egyetlen egy lépése sikerüljön.

Megkönnyebbülten távozott s nemso-kára Amerikába vitorlázott, hogyha ezen a féltéken nem találta meg a szerencsését, s így a boldogságát, legalább ott a másikon keresni megpróbálja. Csodák csodája! ifjunk lépése a legszerencsebben sikerült. Alig telt el néhány esztendő, máris ezenként olvasgathatta a csengő érceket. De nem maradt adósa a boldogságos Szűznek se, há-lája elismeréséül és szemmel látható kifejezéséül hatalmas márvány táblát küldött Pozsonyba a teljesítő Mária szobrához: „Mária megsegített s Mária segits ezután is” felirattal. Mind több és több táblácska sorakozik eme hatalmas lap mellé, melyek mind megannyi beszédes bizonyítékai annak, hogy a hozzá buzgón folyamodókat Mária mindenkoron különös oltalmába veszi.

Nekünk magyaroknak, kiknek hazáját Mária országának nevezték őseink s a mely országot maga az első szent királyunk: István is Mária oltalmába ajánlotta, többszörös kötelességünk Mária tisztelete s azért csak továbbra is kérjük, könyörögjünk szt. olvasónk mondásánál, hogy „Mária segits,” mert Mária megsegit ezután is.

K. Klein K.

női-szabó

lakik: Korház-u 63. I. em.

Korona szálloda mellett.

Hirek.

Brassó, 1911. okt. 19.

Bérmál s. November 1-én fogja kegyelmes főpásztorunk a bérmálás szentségét a plebánia templomban kiosztani. Fölkéretnek mindazok, kik iskolába nem járnak, de a bérmálás szentségét feivenni óhajtják, szándékukat bérmacédulák kiváltása céljából a plebánia hivatalban jelelni. Jelelni lehet mindennap d. e. 10—12 ó. Plebánia hivatal.

Közgyűlés. A brassói róm. kath. nőegylet rendes őszi közgyűlését 1911. évi november hó 24-én, kedden d. u. fél 4 órakor tartja a róm. kath. főgimnázium tanári szobájában. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A jövő évi költségvetés megállapítása. 3. A farsangi bál ügye. 4. Esztleges, a közgyűlés előtt 24 órával az elnökségnél bejelentett indítványok tárgyalása.

Új viczináls. Nagyszebenből írják: A nagyszeben—segesvári helyiérdekű vasut nagyszeben—szentágotai vonalának műszaki bejárását október hó 23-án tartják meg.

Vasutas árvaház. A Vasutas Szövetség megalakulásakor egyéb humánus fel-

datai mellett egy nagy vasútas-árvaháznak létesítését is programjába vette, a mely célra ma már 400.000 koronánál több áll rendelkezésre. Maga a kormány, valamint a vasutigazgatóságok is, méltányolva a Vasutas Szövetség nemes célját, a létesítendő árvaház fentartásához évente bizonyos anyagi hozzájárulást biztosítottak és minthogy az építkezési költség rendelkezésükre áll, valószínű, hogy a Vasutas Szövetség már a jövő őszre saját árvaházában fogja nevelni ama vasutas árvákat, akik eddig egyéb árva-intézetben nyertek elhelyezést.

Brassóvármegye th.-nak állandó választmánya október hó 23-án d. e. 10 órakor a vármegyház ülésstermében értekezletet tart.

Milliók erdővá-árlás. Mélik István gyergyóremetei nagybirtokostól a Ló havas nevű, 4000 holdon elterülő erdő-éget 1.100.000 koronáért megvásárolta egy gyergyószentmiklósi konzorcium, melynek élén Blénesi Albert áll. Az új tulajdonosok az erdőseget nyomban áruba bocsájtották, s már igen szép hasznót kínálnak ugy a Besztercenaszódi faipari rít. mint Kohn és Merkle cég.

Erdélyi Pénzvilág címen Marosvásárhelyt új időszaki lap jelent meg. A lap: kezdeményezője, támogatója és segítője akar lenni minden oly akciónak, amely erdély-rész hitel és gazdasági élete előre haladását célozza. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ára egy évre 12 korona.

Az elnök a telefonban. Egy angol lap Cleveland volt amerikai elnök családi életéből kedves epizódok közül. Cleveland leánya még egészen kicsi gyermek volt, amikor az elnök egyszer Chicagóból a washingtoni Fehér-házba telefonált és a feleségét a telefonbeszélgetés folyamán arra kérte hogy emelje fel kis leányát is a hallgató kagylóhoz. Az anya mosolyogva figyelte a kisleány változó arckifejezését, amikor egészen tisztán hallotta apja hangját. A félelmet lassankint csodálkozás váltotta fel, majd egy aggodalmas pillantást vetve a kis hallgatókagylóra a kisleány sirva fakadt és zokogva kérdezte édesanyjától:

— Hogyan szabadíjuk most ki szegény apuskát ebből a kis lyukból?..

Egészségügy. Az alispáni hivatalhoz érkezett jelentés szerint Hosszufaluban több kanyaró betegség fordult elő.

Balesetek. Pakot Mózes kocsis a Vasut-utcában fel akart ülni szekérére, de ép-

pen akkor indultak meg lovak s így egyensúlyt veszített s a szekér alá került.

— Rocaru Döme a pályaudvaron egy 3 méter mélységű gödörben dolgozott. Munka közben a föld összeomlott, mely ballábát eltörte. Mindkét sebesültet a brassói közpórházba szállították.

Zsebmetszés. Mátis János a zajzoni fogyasztási szövetkezet elárúsítója ma reggel a vásárra Brassóba jött, hogy itt a szövetkezet részére egyes dolgokat beszerezzen. A vásárrban való körütekintésnél eddig ismeretlen tettes zsebéből 180 koronáját tartalmazó pénztárcáját ellopta. A lopást csak jóval később, midőn vásárolni akart, vette észre. A feljelentésre a rendőrség a vizsgálatot bevezette.

Visszajött kitiltottak. Tegnap délután a helybeli rendőrség több egyént állított elé a rendőrkapitány elé, kiknek viselkedése gyanus volt előttük. A vizsgálatnál 3-ról, névleg Dama Vitéz Györgyről (Előpaták) Ötvös Annáról (Előpaták) s Bodor Jánosról (Türkös) kintint, hogy Brassó város területéről ki vannak tiltva. A vizsgálat befejezése után illetőségi helyeikre toloncolják őket.

Társ

kerestetik 300 korona készpénzzel biztos jövőt alapít, megtudható Kapu u. 43 sz.

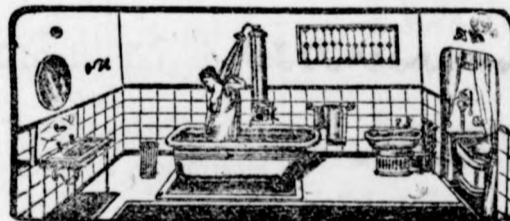
Telefon szám 334.

Telefon szám 334

LEXEN EDE

Bádógosság és szerelési vállalat. Brassó, Hosszu-utca 29.

Elvállal minden épület- és diszmű bádogos munkálatokat, valamint szel-őztetőket és villamos csen-gőc szerelését.

Különlegességek: Csatornázás, gáz- és vízvezeték, valamint closet- és fürdőszoba berendezések.

Dusan felszerelt raktár mindennemű bádógárunkban, úgyszintén nagy válaszk fürdőkádákban — — — — — fürdőkályhák és closetekben. — — — — —

!! Locsolókat és carbidlámpákat előnyösebben sehol nem lehet vásárolni !!

Javításokat pontosan, mérsékelt árák mellett.

Brassói Népbank Részvénytársaság

az új „Korona” szállodával szemben

Kapu-utca 72 szám alatt.

Alapítatott 1884.

Távbeszélő sz. 195.

Jelzálog által biztosított váltókölcseont folyosít.

Előleget ad értékpapírokra.

Mérsékelt kamat és a legelőnyösebb vissza fizetési módokat mellett.

Elfogad betéteket folyószámlára és betéti könyvre a legkedvezőbb kamattal mellett.

Leszámol és visszleszámítol váltókat és egyéb leszámítolásra alkalmas értékeket.

Jelzálog kölcseont ad földbirtokokra és házakra.

BARTHELMIE GYÖRGY

műszerész

Brassó, Kapu-utca 41. szám
(A Kapu- és Szentjános-utca sarkán)

Író- számoló-, diktáló-, varrógépek, villany- és fizikai szerek, villany-zseblámpák, grammo-phonok, grammophonlemez, tűk, festék-szalagok, szénpapír és mindennemű hozzávalók

különlegességi üzlete.

Finom műszerészeti műhely.

Telefon 380.

Telefon 380.

== Írógép-iskola. ==

„EVOE“

haj-
csodaszer

bebizonyíthatólag

hatásos!

kopaszság, hajhullás, hámlás elleni szer „Evoe“ erősíti és felfrissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a haj növekedését. Egy üveg ára, igen kiadós, 5 K. három üveg 12 K. „Evoe“ csoda-crém ránc, vimmerli, redő, bőratka ellen. Nagy tégely 4 K. Evoe keleti szépitő-szappan 1 K. Az „Evoe“ társaság óráktára:

Balog J. Wien II/623 Práterstrasse 57.

Hirdetéseket

felvesz a

Kiadóhivatal.

„LOLA“

fésűk és fogke-
fék kaphatók
gyógyszertárak-
ban drogueriákban
és minden jobb
szak-
üzletekben.

KAPHATOK jutányos árak
és feltételek
— mellett —

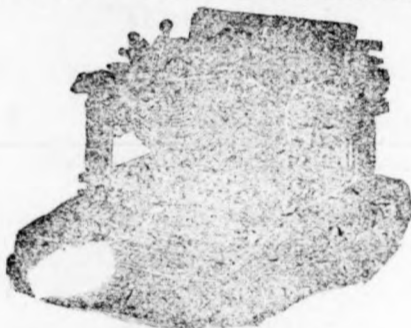
részletfizetésre is

elsőrangú gyártmányu mindenfajta varrógépek, kerékpárok, fa és vasbutorok, képek, tükrök, inga- és zsebórák, aranynemű, szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futó-szőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék, kész férfi- és fiuruhák, esetleg mérték után is készítenek. Nagy választék nemzei zászlókban.

SZÖLLÖSY ZS.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvétetek.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a

!!! **Smith-Bros írógépé** !!!

Kérjen prospektust

FARAGÓ TESTVÉREK

kizárólagos elárusítótól. Budapest, V Nádor-u.17

Ha szemet óvni akarja, forduljon bizalommal
Kapu-utca 57 sz. alatti
látyszerész intézethez.

Mindenki győződjék meg pontos és szakszerű kiszolgálásról.
Állandó raktár fényképezési, sebészeti- és elektrotechnikai cikkekben

Szentomosán Sándor látyszerész
Brassó, Kapu-utca 57.

„Roj“-csiptető mind n orron jól tart.

„Ultra“ fényképlemez a legjobb.

„Elastik“ sérvkötő nem nyom.

„Vilhelma“ havikötő a legegészségesebb.

Javítások pontosan és olcsón.

Sőtét kamra t. vevőim rendelkezésére áll.

Schmitz József

Műkelme festő és vegyszert ruha-tisztító Intézet.
Közép-utca 12. Fióküzlet: Kolostor-u. 25.
Fest és tisztít mindennemű férfi, női, gyer-
mek, egyenruhákat napernyőket, csipkéket,
függönyöket, stb. a legolcsóbb árak mellett.

!!!Fehérnemű mosás és fényvasalás!

**Tarcsi Pál elvállal mindennemű
BUTORCSOMAGOLÁST.**

Tudakozódni lehet Kapu-utca 72 sz.

Egy 4 elemi iskolát vég-
zett fiu
tanoncúl felvétetik

Kovács P. Pál

Brassó. Katonakórház-tér 1.

E hó 15-én megkezdődött az olcsó elárusítás!
Hol?

Goldmann N. P. utóda cégnél

Lensor 31-33 sz. a. (Cell palota)

Tisztelettel értesitem Brassó város és vidéke n. é. közönségét, hogy Goldmann N. P. cég jó hírnévnek örvendő

kész férfi-, fiu-, és gyermekruha

üzletét előnyös árban megvettem és azt saját tulajdonomban tovább vezetem.

Raktáron csakis jó és elsőrendű anyagból készült árukat tartok, miről a n. é. közönség egyszeri bevásárlásnál is meggyőződést szerezhet.

Tulhalmozott áruraktáromat apasztani kívánom és így elhatároztam, hogy az üzletem kirakatában is látható

férfi-, fiu-, és gyermekruhákat, továbbá felöltőket és gummiköppenyeket

a lehető legolcsóbb árban fogom elárusítani.

Magamat és üzletemet a t. c. közönség jóindulatába ajánlva, maradtam

teljes tisztelettel

GOLDMANN N. P. utóda

SAMUEL LIPOT

Kérem a cégemre Lensor 31-33 (Cell palota) jól vigyázni, mert a nagy elárusítás kizárólag a Cell palotában levő üzletben történik.
Szerződés szerűleg a magyar vasúti alkalmazottak egyedüli szállítója.